

HIRADÓ

NAPILAP.

ALAPITVA 1871.

59. ÉVFOLYAM, 82. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beeskerek, Obiljtyeva ucca 1. Telefon: 281 és 21

KEDD, 1930 ÁPRILIS 8

Előfizetési árak: évente 300, félévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Egyes szám 1 dinár.

Beográdból jelentik: Öfelsége a király a külügyminiszter-helyettes előterjesztésére szentesítette a törvényt, amelyet Jugoszlávia—Olaszország—Lengyelország—Csehszlovákia és Románia között kötött konvenció érdekében hoztak. A konvenció azon nyugdíjak ügyét szabályozza, amelyeket a római megegyezés érvényen kívül hagyott. (Avaia.)

Noviszádról jelentik: A Dunabán-ság ipartestületének kezdeményezésére vasárnap értekezletet tartottak, amelyen az iparosság anyagi helyzetét vitatták meg. Az ülésen szóba került az önálló iparkamarák létesítésének ügye is. A konferencia után küldöttség tisztelt a bánnál, akinek támogatását kérték.

Beográdból jelentik: Saljapin, a világhírű orosz basszista április 13-ikán fog egyetlen estén hangversenyt adni Beográdban.

Bécsből jelentik: A polgári szervezetek vasárnap tüntető felvonulást rendeztek a Ringen a városvezetés adópolitikája ellen. A felvonulás minden zavaró incidens nélkül folyt le.

Pécscről jelentik: A legjobb magyar pilóta, Kaszala Károly, vasárnap Pécsett propagandapilóták közben gépével harminc méter magasságból lezuhant. A gép úgy a pilótát, mint a mechanikust maga alá temette, csodálatosképpen azonban egyiküknek sem történt zúzódásokon kívül nagyobb baja.

Berlinből jelentik: A Spandau melletti Ruhlbenben motorkerékpár verseny volt vasárnap. Brosse Joachim urvezető egy kanyarodóban gépével felfordult és szörnyethalt.

Budapestről jelentik: Vasárnap a rendőrség koldusrazziát tartott és ezenközben igazoltattak és a toloncházba vittek egy Guttman Julia nevű koldusnőt, akinek a nyakában egy bőrzacsokban 2000 pengő készpénzt és egy 1600 pengőről szóló takarékkönyvet találtak. Az asszony ezt a pénzt koldulásból szerezte.

SPORT HIREK

Zágreb. Hask—Vasutasok 5:1.
Sparta—Kroatia 2:0.
Concordia—Viktória 8:3.
Budapest. Nemzeti—Kispest 1:0.
Ujpest—Bocskay 6:2.
Budai II—III. kerület 1:1.
Ferenyváros—Pécs-Baranya 4:4.
Atilla—Hungária 1:0.
Somogy—Bástya 2:0.
Bologna. Magyar vasutasok—Olasz vasutasok 2:2. Válogatott mérkőzés.

Dimitrije pátriarka vasárnap délután két óra tiz perckor meghalt.

Az egyházfejedelem élete és utolsó órai.

Beograd, apr. 7.

Amitől napok óta tartottak, vasárnap délután bekövetkezett — Dimitrije pátriarka, a görög keleti egyház ősz fejedelme, 2 óra 10 perckor, élete 84-ik évében Beográdban elhunyt.

Már a legutóbbi orvosi jelentések-ből nyilvánvaló volt, hogy Dimitrije pátriarka utolsó napjait éli és orvosi ténykedése ugyszólván már csak arra szorítkozott, hogy fájdalmait enyhítsék. A szombatról vasárnapra hajló éjjel válságos perceket élt át az ősz egyházfejedelem. Este tiz óra tájban a nagybeteg fájdalmai szinte kitarthatatlanok voltak, kezelőorvosai, dr. Petrovity és dr. Nikolájevity, állandóan a beteg ágya mellett tartózkodtak és

fájdalomcsillapító szereket adtak a nagybetegnek.

A betegszobával szomszédos teremben a szent szinódus és a rokon-ság gyülekezett és együtt volt az egyházi bíróság is Brankovity Vá-sza egyházbirósági elnökkel.

Reggelre a székesegyházzal szem-ben lévő pátriarkatusi épületben megjelent a püspöki kar számos tagja, közöttük Doszity Gavriló metropolita, Lékity Gyorgye dr. kikin-dai püspök, Josity bitolji és Ility mosztári püspök.

Nyolc órakor a páriarka kezelőor-vosai újabb konziliumot tartottak és rövid tanácskozás után a kuvevkező bulletint adták ki a beteg állapotáról:

„A pátriarka egészségi állapota változatlan. A pulzus 108-at ver és jelentékeny mértékben elgyen-gült a sziv. Öntudatlan állapot kö-vetkezett be és a mai nap a leg-rosszabb bekövetkezésére is szá-mítani lehet“.

Tiz óra tájban megérkezett dr. Szrksity Milán igazságügyminiszter, Petrovity Vá-sza semmitőszéki elnök és egy minisztériumi osztályfőnök kíséretében és a nagybeteg pátriarka állapota után érdeklődött. Idő-közben, rendszeres időközökben a királyi udvar is értesítették az egy-házfi állapotában bekövetkező vál-tozásokról. Később meglátogatta a pátriarkát dr. Franges Ottó földmí-velésügyi miniszter is, majd délben ismételt látogatást tett az igazság-ügyminiszter.

Délben Petrovity orvos jelentette, hogy

a pátriarka agóniában van — a katasztrófa elkerülhetetlen.

Délután két óra tiz perckor az

imádkozó püspökökkel és a megtört szívi rokonokkal teli terembe hal-kán benyitott az ápolónó és dr. Petrovityot kereste, aki

a halál bekövetkezését konstata-lja.

Bozsity Nikola esperes zárta le a halott Dimitrije pátriarka szeméit, gyertyákat gyújtatott és intézkedés-re kitérték a gyászlobogót a pátriarkatusi épületre.

Néhány perccel később megszó-laltak Beograd összes harangjai és hirdették a szomorú valót. Dimitrije pátriarka nincs többé az élők sorá-ban.

Vasárnap este 6 órakor az orv-osok behalzsamozták az elhunyt egy-házfejedelem holttestét, akit azután disznómátusba öltöztettek, fején a pátriarka koronájával ércpokorsóba helyezték és átvitték a székesegy-házba nagy papi kísérettel, ahol a díszes ravatalra helyezték el.

Még vasárnap délután összeült az az állami bizottság, amely a temetés lefolyását fogja megállapítani. A bizottság este 9 óráig ülésezett és megállapította a temetés részleteit, csupán annak az idejét nem véglege-sítették még.

A szent szinódus a pátriarka halá-láról gyászjelentést adott ki és távi-ratilag Beográdba rendelte az összes püspököket, hogy a temetésen részt-vegyenek!

Már vasárnap este megkezdődött a hívők búcsújárása az elhunyt pá-triarka ravatalához. Éjjeli 11 óráig ezer és ezer ember fordult meg a székesegyházban, hogy lerójjja ke-gyeletét a holt egyházi vezér előtt.

A székesegyházban, valamint az ország többi egyházaiban hétfőn gyászistentisztelet tartanak az el-hunyt pátriarka lelki üdvéért.

Dimitrije pátriarka 1846 október 26-ikán született Pozsarevácon. Aty-ja Sztoján Pavlovity-Bresanc sza-bómester volt, anyja Cvetkovity

leány, egy művelt tanítócsalád gyer-meke.

Dimitrije pátriarka gimnáziumi ta-nulmányait és a szeminárium idejét Beográdban töltötte. Eleinte falusi tanító volt, majd 1870 szeptember 22-ikén pappá szentelték és káplán-ként Lapovóra külték.

Rövid házassága után özvegyseg-re jutott és ekkor, 1874-ben beirat-koztott a beográdi egyetemre, ahol a bölcsészeti szakon promoveált.

1878-ban a beográdi papnöveldo tanára lett. 1884 november 8-ikán püspökké avatták és átvette a nisi püspökség vezetését.

Milán király lemondásakor Dimi-trije pátriarka éppen úgy, mint a beográdi metropolita, Theodozios és a sitsai püspök, Nikanor, lemondott egyházi méltóságáról és Párizs-ba emigrált. 1889-ben a párizsi egye-temre iratkozott be, ahol az irodalmi és bölcsészeti szakot hallgatta. 1892-ben a párizsi Institut de National Agronomie előadásait látogatta, majd 1894-ben a szerb kormány hi-vására visszatért hazájába.

1898-ban rendezte az áthorhegyi szerb kolostornak, Hylendarnak, jog-viszonyát a szerb királysággal, ezért először államtanácsos lett, majd ujo-lag püspökké avatták és mint ilyen, átvette a sabáci püspökség vezetését.

Inozenc metropolitának halála után, 1905 augusztus 19-ikén Dimi-trijet megválasztották Szerbia metropolitájává.

A világháboru alatt Dimitrije metropolita hűségesen kitartott az uralkodó mellett és követte őt korfui magányába.

A világháboru befejeztével, visz-szatért Dimitrije metropolita Beo-grádba, ahol 1920 november 12-ikén pátriarkává választották meg és no-venber 13-ikán be is aktatták méltóságába. A történelmi nevezetessé-gű intronizálási ünnepség azonban csak 1924 augusztus 28-ikán ment végbe a szerbiai régi koronázó vá-rospan, Petyben.

Ha a kormány nem oldhatja meg feladatát, feloszlatja a parlamentet — mondja a német kancellár.

Berlin, apr. 7.

Brüning kancellár a centrumpárt szombati ülésén hosszú beszédet mondott, amelyben foglalkozott a politikai helyzettel. Beszéde végén kijelentette, hogy

abban az esetben, ha a kor-mány nem oldhatja meg poli-tikai feladatát, úgy kénytelen lesz a parlamentet feloszlatni és ebben az esetben a német nép fog dönteni a sorsáról.

Megjelent a törvény, amely a pátriarka-választásról intézkedik.

Beograd, apr. 7.

A hivatalos lap rendkívüli száma vasárnap közölte a király Őfelsége által szentesített törvényt a pátriarka választásáról.

A törvény négy szakaszból áll, a melyek a következők:

1. A gör. keleti szerb egyház pátriarkáját a szerb püspöki karból választják.

2. A választást a választási szobor eszközli. A püspökök karából a szobor három jelöltet választ. Ezek nevét és a választás lefolyásáról szóló jegyzőkönyvet beterjeszti a szobor elnöksége az igazságügyminiszternek, akinek az előterjesztésére azután Őfelsége a király ukázzal nevezi ki a gör. keleti szerb egyház pátriarkáját.

3. A választási szobor a következő tagokból áll: a rangidős beográdi, petyi és karlovcei püspökökből, az igazságügyminisztérium gör. keleti osztagjának osztályfőnökéből, a teológiai fakultások rektorai közül, a papi egyesületek elnökeiből, a gör. keleti egyházak igazgató-tanácsának hét legidősebb tagjából, a miniszterelnökből és a gör. keleti aktív miniszterekből, a semmitörvényes és állami főszámvivőség elnökeiből és az egyesületek rektorai közül.

4. A gör. keleti szerb pátriarka választást keresztülvéző szobor egybehívását, továbbá a választás napját és idejét mindig legfelsőbb királyi kézirat állapítja meg. A pátriarkát választó szobor az üléseit az ország fővárosában, Beogradban tartja meg. (Avala.)

Izgalmos lefolyású közgyűlésen választott új igazgatóságot a becskerekai tisztviselő szövetkezet.

Becskekerek, apr. 7.

A becskerekai köztisztviselők beszerzési szövetkezetének vasárnapi tisztújító közgyűlése, mint előrelátható volt, mindvégig izgalmos és helyenkint rendkívül viharos lefolyású volt. Az új vezetőségre két listát állítottak össze és

névszerinti szavazással a vezetőségi névsor győzött, amelynek élén dr. Gyurity Koszta jelenlegi szövetkezeti elnök neve szerepelt.

Pontban tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést dr. Gyurity Koszta a Tiszti-otthon zsúfolásig megtelt szaléjében és a tagok üdvözlése után bejelentette az igazgató-választmány és a felügyelő-bizottság lemondását, egyúttal pedig öt percre felfüggesztette a gyűlést, hogy ezalatt szétoszthassák a vezetőségi listákat.

Szünet után Petrovity Milován kért szót és

szabálytalannak mondotta a közgyűlés összehívását,

mert a közgyűlést az egyik helyi szerb lapban csak március 28-án hirdették meg, holott azt alapszabályszerűen a közgyűlés előtt 15 nappal kellett volna közölni. Miután a közgyűlés összehívása körül szabálytalanság történik,

törvényellenesnek nyilvánította a választást, amely ellen panasszal fog élni a törvényszéknél.

Petrovity felszólalására Duman Jován válaszolt és kijelentette, hogy a közgyűlés meghívóját alapszabályszerűen csak a szövetkezeti helyiségben kell kifüggeszteni és

nem kötelező a meghívás közzététele

a sajtóban is. Hasonló értelemben beszélt dr. Gyurity Koszta és kijelentette, hogy a lapokban való közlésével csak a tagok iránt akartak figyelmesek lenni.

A következő szónok Makszimovity Dragutin, nyilatkozatot kért a vezetőségi tagságok jelölteitől, hogy

nem fognak igazgatósági működésükért díjazást követelni

és ingyen végzik munkájukat, vagy legalább is megelégszenek szerényebb díjazással.

Gyurity Koszta dr. válaszában kifejtette, hogy a kérdés feszegetése bizalmatlanságot jelentene a leendő igazgatósággal szemben és Makszimovity észrevételei csupán direktívák lehetnek, amiket ő is megszívlelendőknek tart. Az elnöklő Gyurity Koszta dr. ezután bejelentette a választás megkezdését, de Marinkovity Budimil erőlyesen szót kért.

— Elnök: Nem engedélyezhetem!
— Marinkovity: Jogom van beszélni!

— Elnök: Elrendelem a választást, egyébként is miről akar beszélni? Csak a közgyűlés összehívásáról szólhat.

— Marinkovity: Majd meg fogom mondani, miről akarok beszélni! Szót kérek!

Gyurity dr. ismételt bejelentette a szavazás megkezdését, de szavai elvesztek a nagy lármában. Néhányan erőlyesen követelték, hogy hagyják szóhoz jutni Marinkovityot.

Marinkovity hangját hallani: Elvették az igazgatósági tagok mandátumát! Törvénytelen a választás!

Néhány szövetkezeti tag: Szavazást kérünk! Térjünk a tárgyra!

Marioncu Gyorgye a személyi elmentékre való tekintettel, egy harmadik, semleges listát akart előterjeszteni és közfelkiáltással való szavazást kért, de az elnök közölte, hogy ezt az alapszabályok nem engedik meg.

Közben Krizsánov Pája, a szövetség bizottság tagja beszélt, mire Marinkovity felkiált: Hogyan lehetséges, hogy Krizsánov szót kapott, én pedig hallgathatok!

Nagy zajban kezdik meg a szavazást és már a szavazatok összeszámolásánál tartottak, amikor Dániel Ádám új választást követelt.

Végül mégis csak lecsillapodtak a kedélyek és Gyurity elnök a déli órákban kihirdette a választás eredményét: a többség a Gyurity-listára szavazott, amelynek négy tagja, Vorgucsin Gávra, Bunity Ivó, Schipper Lajos és Pin Pája, száznál több szavazatot kapott, míg dr. Gyurity Kosztára, Bogojevity Ivánra, Napholz Sándorra, Mocity Dankóra, dr. Pésity Áronra, Lackovity Gyu-

lára, Kertész Ottóra és Vukov Petrára 56—59 szavazatot esett. Helyettes tagoknak Gruncsity Dusánt, Leker Jánost, Gelzinger Gyulát és Mijatov Milivojt választották. A felügyelő-bizottság tagja: Krizsánov

Pája, Hausladen Máttyás, Muntyán Tima, Rothen János és Cvetkov Szvetozár, helyettes tag dr. Erdelján Péra és Kozma Gyula lett.

A választás eredményének kihirdetésével a közgyűlés véget ért.

Antialkoholista táncmulatság és szesz ellenes kiállítás — az antialkoholista egyesület jövő feladata.

Becskekerek, apr. 7.

Az antialkoholista egyesület vasárnap délelőtt taggyűlést tartott a Szokol-házban Milyev Zsiva egyesületi alelnök elnöke alatt.

Adamovity Sztóján titkár felolvasta a közel négy hónapja fennálló egyesület eddigi működéséről szóló jelentést, amelyből kitűnik, hogy az egyesületnek 46 tagja van, ezer dinár segélyt és díjmentesen hivatali helyiséget kapott a vármegyeházán és a vezetőség az antialkoholista szervezetek jugoszláv szövetségétől propagandafilmet kért. A titkári jelentés elfogadása után dr. Iszakovity Vojislav tartott előadást az alkoholnak a jellemre és az egészségi állapotra gyakorolt káros befolyásáról és kimutatta, hogy az elmebetegségek eredő oka igen sokszor a mértéktelen szeszifogyasztásra vezethető vissza. Bancsák Dezső az alkoholelleses propagandáról tartott elő-

adást, amelyben kifejtette, hogy a propagandában résztvevő egyéneknek

előbb a környezetüket kell meggyőzniük a szesz italok káros hatásáról

és így kell fokozatosan mind több és több barátot szerezniük a tökéletes józanság és a szesz italoktól való teljes tartózkodás eszméje számára. Fel kell használni a sajtót hathatós propagandára, főleg azonban a filmet, azonkívül pedig más egyesületek rendezésében felvilágosító előadásokat kell rendszeresíteni. Később antialkoholista mulatság és kiállítás volnának a további munka főcéljai. Bancsák előadásával kapcsolatosan többen szólaltak fel. Dr. Iszakovity Vojislav a legfontosabbnak az ifjuság felvilágosítását hangoztatta, amelyre a legjobb eszköznek a filmet találja.

Két nézőt meggyilkolt, kettőt pedig rokkantná tett egy felrobbant ünnepnap mozsár.

Gondatlanságból okozott emberölésért két hónapi fogházra ítélték a mozsár kezelőjét.

Becskekerek, apr. 7.

Érdekes bűnügyben folytatta szombat délelőtt a tárgyalást Dragoljovity Dragoljub törvényszéki bírő. A vádlottak padján a vranjevói görög keleti szerb hitközségi elnök és négy vádlottársas ül, valamennyien gondatlanságból okozott emberöléssel vádolnak.

1924 május 4-ikén, Gyurgyev napján, Vranjevón mozsarakat sütögettek és amikor délelőtt 9 óra tájban a harmadik lövést adták le, a puska por szétrobbantotta a mozsarat a melynek szilánkjai életveszélyesen megsebesítették Tarkov Sztjevánt, Malasevity Obrádot, Szekulity Rádót és Szalai Józsefet.

Tarkov és Malasevity sérüléseik következtében meghaltak, Szekulity Ráda asztalos nyomorék és munkaképtelen maradt és Szalai József téglagyáros is csak hónapokig tartó betegeskedés után nyerte vissza egészségét.

A rendőri nyomozás során kiderült, hogy

az öreg, rozoga mozsarat hatósági engedély nélkül használták és vadászpuskapor helyett katonai puskaporral töltötték meg, amelynek robbanó ereje sokkal nagyobb.

A mozsarat Kovásev Sztéván hitközségi elnök adta ki. Popovity hitközségi vezetőtag szerezte a puskaport Aradszki Danilótól, aki viszont a háború után egy volt osztrák-magyar katonától kapta. Bobevity Milántól is kértek puskaport. Bobevity azonban megtagadta annak kiszolgáltatását. Bojity Zsiva nap-számos díjazás ellenében a mozsár sütögetését végezte. A tárgyaláson valamennyien kijelentették, hogy

jóhiszeműen jártak el és nem tudták, hogy a katonai puskapornak nagyobb hatóereje van, mint a vadászpuskapornak.

Dragoljovity Dragoljub büntetőbíró a déli órákban hirdette ki ítéletét és csupán

Bojity Zsivát, a mozsár kezelőjét mondotta ki bűnösnek és két havi fogházra ítélte,

míg a többi vádlottakat a vád és következményei alól felmentette. Négyezer dináros kártérítési igényükkel a sértetteket, illetve az elhaltak hozzátartozóit polgári peruttra utasították.

Indiában nagy zavargások voltak vasárnap

Bombay, apr. 7.

Ghandi hiveivel együtt vasárnap elérte a tengert Dandi mellett, ahol azonnal megkezdte a tenger vizéből való sógyűjtést.

India területén vasárnap számos helyen zavargások törtek ki, amelyeknek következtében az angol hatóságok ötvenkilenc embert tartóztattak le. Nagy zavargás volt Bombayban, ahol az angolok többeket azért tartóztattak le, mert nem köszöntek az angol zászló előtt.

A vasutassztrájk az ország legnagyobb részében tart. Azokon a helyeken, ahol még nem mondták ki a sztrájkot, fanatizált emberek a sinekre fekszenek és úgy akarják rábírní a hindu vasuti személyzetet, hogy csatlakozzék a sztrájkhoz.

A letartóztatottak között van Ghandi fia is.

Április 8. kedd. Rk. és prot.: Dénes. Gk.: S. arh. Gavriilo. Zsidó: Nisan 10. Napkelte 5:27, napnyugta 18:40 óra. A nap hossza 13:13 óra. Az év végéig még 267 nap.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Nagybára felhős égboltozat mellett lassu fölmeledés várható.

Előadás a ref. templomban. Weiman Helén zsidó misszionáriusnő, ki hosszabb ideig munkálkodott Oroszországban, hétfőn és kedden (április 7. és 8.) este 7 órai kezdettel előadást tart a ref. templomban német nyelven e két tárgyról: „Die geistliche Auferstehung Israels und der wiederkommende Kristus” és „Palesztina und die Judenfrage”. Az előadásokon mindenkit szívesen látnak. Belépődíj nincs.

A becskerekéi kereskedelmi akadémia tanulmányi kirándulása. A becskerekéi kereskedelmi akadémia növendékei vasárnap tanulmányi kirándulásra indultak. A negyedik osztály tanuló Dezsulovity Máté tanár vezetésével Zágrobot tekintik meg és felkeresik a zágrebi tavasi mintavásárt, amelynek megnyitása szombaton volt. A harmadik osztály növendékei Szuboticára, onnan pedig Oszijekre utaznak, amelynek ipari és kereskedelmi vállalatát tanulmányozzák. A három napos kirándulás vezetője Kolarov Zsiva és Dincsi Dobroszláv. Az első és második osztály Vrsacra megy egy napos kirándulásra Wollák Gyula és Vujity Radoszláv tanárok kalauzólása mellett.

Kiadták a becskerekéi nagytrafikosi jogot. Megírta a „Hiradó”, hogy a becskerekéi nagytrafik jogot a legtöbbet ígérő Mility Blagoje Aleksandrova uccai tőzsdésnek adták ki. Mility Blagoje, aki 0.49 százalékosért vállalta a dohányárak szétosztását a kistőzsdések között, már át is vette a nagytrafikot a becskerekéi állami egyedárusági hivataltól.

A noviszádi zeneegyesület becskerekéi hangversenyének sikere. A noviszádi zeneegyesület vasárnap rendezte első becskerekéi hangversenyét. A zeneegyesület tagjai késő délután érkeztek meg Becskerekre, ahol a vendéglátó szerb nővérek egyesülete, a Kolo Szrpszkili Szesztara, ünnepi fogadtatásban részesítette a noviszádi vendégeket és tiszteletükre teadélután rendezett a Vojvodina szuterénhelyiségében. A hangversenyen felejthetetlen művészi élményben részesítették a becskerekéi közönséget és az együttes Pastyán Svetolik karmester szakavatott, bravuros vezénylete alatt valóban figyelemre méltó teljesítményt végzett. A válogatott, gazdag műsor Hrisztity, Mokranjac, Bajanszki, Lajovity és Gotovac örökbecsű műveiből állott és a közönség minden egyes műsorszám után meleg elismeréssel adózott a noviszádiaknak.

A vasárnapi zápor elmosta a bajnoki mérkőzéseket. A vasárnapi bajnoki mérkőzések lejárását a nyári záporhoz hasonló tartós eső akadályozta meg. A Schäbische és a Borac csapatából csak a tartalék-együttesek mérkőzését játszhatták le 3:2 eredménnyel. (Bíró: Mojity Milorád). Az első csapatok játékát az első félidő 22-ik percében 1:1 eredmény után félbe kellett szakítani, miután a felázott talajon lehetetlen volt a játékot folytatni és az eső a vonalak jelzéseit is elmosta. A Radnicski—Jedinsztrvó mérkőzésből csak a félidőt játszották le (2:0) és a második félidő a zuhanó eső miatt elmaradt. (Bíró: Mojity Milisláv). A ZsSK—Orao mérkőzést a kirendelt bíró távolmaradására és az időközben bekövetkező esőre való tekintettel, el sem kezdték. (M.)

AZ ODOL

a következő hatással bír:

1. Alaposan tisztítja és tartósan fertőtleníti a szájat és fogakat.
2. Uditó hatású, feléleszti és kellemesen befolyásolja az idegrendszert.
3. Megszünteti a száj rossz szagát és tiszta friss illatú lehelletet biztosít.

Földosztás Kumánon. A becskerekéi agrárreformhivatal április 10-ikén adja át a kumáni agrárterületeknek a kumáni határban lévő agrárterületeket.

A Borac alszövetségi vezetőségi listája. A becskerekéi Borac sportegyesület legutóbbi vezetőségi ülésén foglalkozott a bányász labdarúgó alszövetség vezetősége kérdésével és úgy határozott, hogy külön listát terjeszt elő az alszövetség alakuló közgyűlésén. A lista élén Beslity Nikola neve szerepel, akit elnöknek terjesztenek elő, míg az alelnöki tisztségre Podgradszki Joszifot és Ambrózi Károlyt, a titkára dr. Brátity Dusánt, a másodtitkára Milenov Vojint, a pénztárosira Grujity Ivánt javasolják.

Husvétii fűszer és bor. A zsidó hitközség előjárósága értesíti a hitközségi tagokat, hogy husvétii fűszer és bor kapható **Deutsch Márton** ur üzletében (Zsitni trg), azonkívül husvétii bor **Mendel Farkas** urnál is (Chevra-ház).

Négylábú csibe. Szombaton délelőtt Roschival László Princa Andrea uccai üvegerkedő baromfiudvarán szokatlanul furcsán nőtt csibe látott napvilágot. Roschival egyik Léghorn kotlója alól négylábú csibe bukkant ki, amelynek szárnyai helyén teljesen kifejlesztett lábak voltak. A csibe mindössze néhány percig élt. Gazdája spiritusba helyezte el és valószínűleg muzeumnak ajándékozta. A négylábú csibe csodájára egész nap jártak a környék lakói.

Az Én Ujságom a legszebb, legrégibb képes gyermeklap, 6—12 éves fiúk és lányok legkedvesebb szórakoztatója, melyet Pósa Lajos alapított és szerkeszti Gaál Mózes. Van Az Én Ujságom-ban folytatásos regény, elbeszélés, mese, vers, kis szindarabok, cikkek. Játék-, sport-, rejtélyrovat gondoskodik a gyerekek szórakoztatásáról. Kicsik és nagyobb gyerekek egyformán találnak olvasni valót Az Én Ujságom-ban. Az Én Ujságom minden szombaton jelenik meg. Előfizetési ára negyedévre 20 dinár. Az Én Ujságom előfizetői 15 dinár kedvezményes áron fizethetnek elő a legnépszerűbb, legolcsóbb gyerekkönyvekre, Az Én Ujságom Könyvei-re. Az Én Ujságom kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrassy ut 16, minden érdeklődőnek szívesen küld mutatványszámot.

Jóváhagyták a becskerekéi tisztviselő hitelszövetkezet kölcsönszabályzatát. A szövetkezetek beográdi szövetsége jóváhagyta a becskerekéi állami tisztviselő hitelszövetkezetének kölcsönszabályzatát. A kölcsönöket rendező szabályzat nem állapítja meg a kamat nagyságát, mert ezt a részjegybefizetések és a szövetség hitelnyitásának engedélyezése után a szövetség fogja meghatározni.

Gondolattérítő gépet talált fel egy amerikai professzor. A gépek lassan megfosztanak bennünket nemcsak az egyéniségünkől, de a titkainktól is. A különböző tehetségtérítő, erővizsgáló és jellem-masínák után, most egy új gépet találtak fel, amely már a gondolatainkba is behatol: a gondolattérítő gépet. A különös szerkezet Edmund Jacobi newyorki professzornak a találmánya. A professzor szerint, az agy, gondolkodás közben, elektromos hullámokat sugároz ki magából. Ezek az elektromos hullámok közvetítik a gondolatokat. A kiváló professzor egy olyan gépet konstruált, amely nemcsak a gondolat gyorsaságát, de annak mennyiségét is leméri. Vagyis: meg tudja állapítani, hogy mennyiben tartalmaznak a gondolataink. A gondolkodás ugyanis szerinte nem más, mint különböző izmoknak és idegeknek elektromos hullámok útján megnyilvánuló reakciója. Kiszámította még, hogy egy kis villanykörte izzításához két millió ember gondolkodó agya szükséges. Igen ám, de honnét vegyen manapság két millió gondolkodó agyvelőt?

Föbelőtte magát egy csehszlovák konzul felesége. Kolozsvárról jelentik: Slavicsék Frigyes itteni csehszlovák alkonzulnak a felesége tegnap lakásán föbelőtte magát és mire rátaláltak, már halott volt. A feltűnően szép, fiatalasszony, aki francia származású nő volt, öt évvel ezelőtt került Kolozsvárra férjével, ahol a város előkelő társadalmának kedvelt tagja lett. A fiatalasszony szerdán éjszaka férjével együtt résztvett egy táncmulatságon, ahonnan reggel a legjobb hangulatban távozott el a hivatalba induló férjétől. Mire az alkonzul a hivatalból hazatért, feleségét átlőtt fejjel, holtan találta. A vizsgálat megállapította, hogy kétséget kizáróan öngyilkosság történt.

Az öngyilkos asszony bucsulevelet hagyott hátra férjének, amelynek tartalmát azonban a nyilvánossággal nem közölték.

Közgazdaság

A Nagybecskerekéi Takarékpénztár közgyűlése. F. hó 5-ikén, szombaton délután tartotta meg idei, 58. évi közgyűlését a Nagybecskerekéi Takarékpénztár, városunk és a környéknek egyik legrégebb és legtekinélyesebb pénzintézete. A közgyűlésen szép számmal jelentek meg a részvényesek, a kormányhatóság kiküldöttként pedig dr. Dimitrije-vity Miodrag szerepelt.

Jakobcsity Imre elnök nyitotta meg a közgyűlést és a határozatképesség megállapítása után felkérte Bolgár Leó h. igazgatót az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések felolvasására. A jelentéseket a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, hozzájárult az előterjesztett zárszámadásokhoz és a szükséges felmentvényt minden irányban megadta. A kimutatott 182.754 dinár 29 para tiszta nyereségből az intézeti részvények tavalyi szelvényeinek beváltására darabonként 10 dinárt, összesen 125.000 dinárt szavazott meg a közgyűlés, a tartalék-alapra 18.000, az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára 23.135 dinár 58 parát, a nyugdíjalapra pedig 11.675 dinárt fordítottak, a fenmaradó 4943 dinár 71 parát pedig új számlára vezették elő.

Az előterjesztett jelentés ismét az intézet megszokott fejlődéséről tesz tanuságot, amiáltal lehetővé vált, hogy a részvényesek érdekeit jobban kifejezésre juttassa, amennyiben az osztalékot, amely eddig a részvény névértékének 10 százaléka volt, vagyis 8 dinár, ez évben 12 százalékra, azaz 10 dinárra emelte. Ebből is kitűnik, hogy a Takarékpénztár, élén Bak Imre vezérigazgatóval, nemcsak a város és a környék közgazdasági érdekeit gondozza, hanem a részvényeseknek az intézetbe vetett bizalmát is kellően honorálja, amikor az első lehetőséget felhasználta, hogy a részvényekbe fektetett tőke magasabb hozadékát biztosítsa és juttassa a részvényeseknek.

A régi felügyelő-bizottságnak újra való megválasztása után az elnök, Jakobcsity Imre berekesztette a közgyűlést.

ORIENT BIOSKOP

Hétfőn, április 7-én 5, 7 és 9 órákor

A vörös völgyben.

A szép farmerleány története 5 felvonásban,
2 felvonásos vígjáték és Metro Journal.
Főszerepben: TED WELLS és KATIYN GUIRE.

BALKAN BIOSKOP

Hétfőn, április 7-én 5, 7 és 9 órákor.

A Metro Goldwyn arany produkciója:

Hollywood Revü

100% Tonfilm szenzáció 13 felvonásban.
Csupa siáger, káprázatos jelenetek, az utolsó három felvonás színes változatban. Nem mindennapi látványosság.

Mérsékelttel felemelt helyárak
7, 10, 12 és 15 dinár.

Egy község egész vezetőségét levetkőztették. Bukarestből jelentik: A dobrudzsai Calarasz határmenti község tegnap komitációs bandák betörésének a színhelye volt. A bolgár komitácik felfegyverkezve behatoltak a községbe és meztelenre vetkőztették a községi jegyzőt, orvost és az előjáróság több tagját. A betörésről értesítették a csendőrséget, melynek sikerült heves puskaharc után visszariasztania a komitácikat. A harcban a komitácik közül többen megsebesültek, de a sebesülteket sikerült nekik bolgár területre magukkal vinni. Néhány óra múlva a komitácik megerősödve visszatértek a faluba, de a román csendőrség felvonult ellenük és hosszas puskaharc után a bolgár komitáciknak vissza kellett vonulniuk.

Magyar lányok. A legszebb, legrégebb szépirodalmi lap fiatal lányoknak. Szerkesztője Tutsek Anna, munkatársai a legkiválóbb magyar írók. De bemutatja olvasóinak a külföldi irodalom legszámottevőbb alkotásait. Sokféle rovata mindenre

kiterjed, amit fiatal lányoknak tudni kell, ami érdekli, foglalkoztatja őket. Beszámol az iskolai életéről, színházról, művészetről és a világeseményekről is. Háztartás, kézimunka, sport és rejtélyrovatot egészíti ki minden egyes szám gazdag tartalmát. A Magyar Lányok előfizetési ára negyedévre 25 dinár. Az előfizetők 20 dinár kedvezményes áron szerezhetik meg a Százszorszép Könyvek című regénysorozatot. Együttes előfizetési ára negyedévre 45 dinár. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy ut 16.

Minden éves előfizető **ingyen** kap egy tizenégykarátos eredeti amerikai

aranytöltőtollat

Kérjen még ma ingyen mutatványszámot a „**RADIOWELT**“ kiadóhivatalától Wien, I. Pestalozziggasse 6. A legrészletesebb rádióprogramok, érdekes olvasmányok, gazdag technikai rész, szerelési útmutatás, rövid hullámok, sok illusztráció, nyelvkurzusok, érdekes regények. 41—x 13

Urak lesznek a rabok a német börtönökben!

Önkormányzat, szabad dohányzás és évenként egy heti szabadság.

Berlin, ápr. 7.

A porosz igazságügyminisztérium néhány hónap előtt a birodalmi gyűlés által elfogadott börtönügyi reform alapján kidolgozta a porosz börtönök új rendjét. A porosz igazságügyminiszter rendeleteinek alap-gondolata az, hogy a bűnözőket a börtönökben nevelni kell. Az állam lemond a bosszúról, csupán a társadalom védelmére törekszik, amennyiben a bűnözőket elkülöníti és iparkodik őket nevelni, jó utra téríteni.

A brandenburgi fegyházban most vezették be próbaként az új rendet, amely a porosz igazságügyminisztérium említett rendeletén alapul.

Az új rend abból indul ki, hogy a rabok maguk vannak abban a helyzetben, hogy sorsukon javíthassanak. Így például jó viseletű rabok az A osztályból a B osztályba kerülnek, ahol már egy csomó kedvezményt élveznek. Az új rend az összes raboknak, még a legszigorubb A osztályban levőknek is kivétel nélkül megengedi a dohányzást.

A rendelet továbbá az összes fegyház- és börtönlakók számára életbelépteti az önkormányzatot. A rabok a maguk sorából elnököt választanak, akinek az a feladata, hogy ügyeljen a tisztaságra és rendre a társasösszejöveteleken. Az ő feladata ezenkívül gondoskodni arról, hogy a rabok békességben éljenek egymással és ő az első fórum a felmerülő viták és viszályok kiegyenlítésére.

A jóviseletű rabok osztályában minden fegyenc előfizethet egy naplagra és könyveket is olvashat,

azonkívül hangszereket is tarthat, nappal muzsikálhat, szobáját képekkel díszítheti és végül kanári madarat is tarthat.

Látogatók fogadásánál, vasár- és ünnepnapokon a fegyencek saját ruháikat hordhatják. A brandenburgi börtönben két társalgótermet rendeznek be, ahol a fegyencek nyugodtan olvashatnak és írhatnak.

A legfontosabb az új rendben a szabadság kérdésének rendezése. A brandenburgi börtön igazgatósága első ízben cselekszik valamit a világ összes börtönei közül a szexuális inség enyhítésére. Hat hónap után minden fegyenc szabadságot kaphat, azonban a szabadság egy éven belül nem lehet több egy hétnél.

A büntetés utolsó idejében a fegyencek még ezeknél is messzebbmenő kedvezményekben részesülnek és például hetenként látogatókat fogadhatnak minden ellenőrzés nélkül.

A porosz kormány reméli, hogy az új rend igen üdvös hatással fog járni, mások azonban úgy vélekednek, hogy ezentúl a nagy gazemberek mind Németországba fognak tódulni és ott fogják büncselekményeiket elkövetni, mivel kétségkívül sokkal kellemesebb a büntetést az újrendszerű porosz börtönökben eltölteni, mint másutt. Hiszen például Erdélyi Béla is Ausztriába vité feleségét, hogy ott gyilkolja meg, mivel tudta, hogy Ausztriában nincsen halálbüntetés és ezért — mivel tettét ott követte el — Magyarországon sem ítélték akasztófára. Nem lehet azonban kétségbe vonni, hogy a börtönök lakói között a megrögzött gonosztevők elenyésző kisebbségben vannak és a társadalom sze-

rencsétlen hajótöröttjeit helyes nevelés által vissza lehet téríteni a jó utra. Ezért a porosz példát követni kellene!

Општина Томашевац.
Број 813/1930. 513—11

Оглас.

На основу решења општинског представништва бр. 112/1929. Ск. расписује се оглас за копање два (2) артечка бунара у општини Томашевцу, срез Ковачица. Позивају се заинтересовани предузимачи, да своје прописно таксирани понуде у затвореном омоту доставе овом поглаварству у року од 14 дана, рачунајући од дана, када овај оглас буде објављен у суботичком листу „Дневник“ и бечкеречком листу „Весник“.

Касније примљене понуде неће се узимати у обзир.
У Томашевцу, 1. апр. 1930. год.

Сава Јевтић, Зоран Попић,
кнез. бележник.

Кétszobás 498—22

urilakás

mellék helyiségekkel
azonnalra kiadó.

Bajzina ucca 26. sz. a.

Mielőtt ruhát vásárolna

ne mulassza el megtekinteni a

446—8,8

Schwarz és Kolta
cég új, divatos és utólrétegetlenül
olcsó ruházati cikkei.

Kevesli üzleti forgalmát

?

1szerű a segítség:

2sértelenül nyer,

3szorosra emeli a forgalmat,

4szerez vevőkre lesz, ha

5letes hirdetésekkel

6hatós reklámot csinál

7ről-hétre a „Hiradó“-ban.

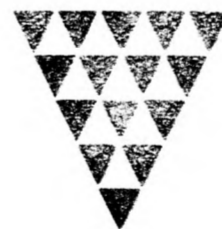
Pleitz Fer. Pál

könyvnyomdája

Veliki Bečkerek,

Obiličeva ucca 1. szám.

Telefon 21. Alapított 1846.

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Vonalozó-intézet. Ruggyantabélyegzőgyártás.